

בניה במחלוקת. השכונות החדשות ברמת בית שמש ומכתב רבני העיר

העיר שלא

ראש העיר בית שמש מקדמת תוכנית חילופי אוכלוסיות. הנציגים החרדים בקואליציה שותקים, הרבנים מוחים והזוכים החרדים בטוחים: רמה ה' תוכרז כשכונה חרדית

חיים פרידלנדר
צילומים: פלאש 90

תושביה החרדים של בית שמש חשבו שמלחמות החילונים בחרדים בעיר שייכות לעבר. אומנם משה אבוטבול, מועמד לראשות העיר, הפסיד בבחירות, אבל ראש העיר הנבחרת, עליזה בלוח, פיזרה הצהרות שלום מלבבות כלפי המגזר והרגיעה גם את הפסימים שבחבורה. מרבית המפלגות החרדיות נכנסו לקואליציה העירונית ונדרמה שהמתח שפילג את העיר שקע במצולות ההיסטוריה. אבל תמיד אפשר 'לסמוך' על הפוליטיקה החרדית שתדע להצית מלחמות מחדש, ובדמוגרפיה של בית שמש לא צריך הרבה כדי לתרלק את המתח, מספיק גפרור קטן ברמות צביונה של שכונת 'נווה שמיר', הירדועה בשמה העממי – רמת בית שמש ה'.

"מלחמת עולם שלישית מה שקורה כאן", כך בוחר אחד מחברי המועצה החרדים להציג את המאבק על צביון השכונה. חבר המועצה סירב להרחיב וסיים את השיחה הקצרה ב'סייג לחכמה שתיקה'. מנגד, מי שלא מהסס להביע את דעתם בקול, הם רבני העיר, שהגדירו את המצב החדש: "חילול השם".

הסכם הגג של אבוטבול

כדי להבין את המאבק החדש יש לחזור לחרדש ניסן לפני שנתיים. בניין העירייה התקשט בחגיגות, הפוליטיקאים המקומיים לבשו את מיטב מחלצותיהם וקיבלו בברכה את ראש הממשלה ושרי האוצר והשיכון. הצדדים חתמו בחיוך ובסיפוק על הסכם גג, שקבע שהעיר תכפיל את עצמה בתוך כעשור. במסגרת ההסכם, הוחלט כי שכונת רמה ד' תיבנה בצורה מותאמת עבור הציבור החרדי, ואילו הציבור הכללי בעיר ייהנה מרמה ה'.

שר השיכון יואב גלנט היה מרוצה במיוחד והציג את הפתרון של חלוקת השכונות כהישג. "בית שמש היא העיר הראשונה, בה נותן הסכם הגג מענה משולב לאוכלוסייה הכללית ולאוכלוסייה החרדית. אנו פועלים מתוך הבנה כי חיוני לקיים רב תרבותיות ולפעול מתוך המאחד ולא להיבנות זה על חשבון זה מתוך ניכור וקיטוב. זמן ומחשבה רבים הושקעו במציאת פתרון ייחודי לכלל האוכלוסיות

בבית שמש. זהו מקרה בוחר עבור החיים המשותפים של האוכלוסייה הכללית והאוכלוסייה החרדית במקומות רבים ברחבי הארץ. תקוותי היא כי מודל זה יצליח ויהווה מופת לחיים של שותפות והרדיות". החיוכים נמוגו במהירות, חלוקת השכונות למגזרים שונים נכשלה כישלון חרוץ, עוד טרם נוצקו יסודות הבניינים הראשונים. הסיבה: אלפי יח"ד בשתי השכונות יצאו להגרלה עבור זכאי מחיר למשתכן. במגזר החרדי סימנו את העיר בית שמש כעיר הבאה ומשפחות חרדיות רבות נרשמו להגרלות והתוצאות היו בהתאם. מתוך כאלף מאה דירות שהוגרלו ברמה ה', למעלה מ־650 זוכים הם מבני המגזר החרדי. ר"ע דאז, משה אבוטבול, מיהר לפרסם מכתב לזוכים, בו הרגיש את ההבדלים בין השכונות וביקש מהזוכים לפעול בהתאם.

"כידוע פרנסי העיר ואני קיבלנו על עצמנו מדיניות עיצוב השכונות החדשות בעיר לפי מגזר ותמהיל כאשר מחד ביקשנו למנוע חיכוכים מיותרים

ומאידך לתת מענים ושירותים מותאמים", פתח אבוטבול את מכתבו, תוך שהוא מציין שההחלטה גובתה בברכת גדולי ישראל. "בכל שכונה נתנו את ההדגשים והצרכים הנדרשים לסוג האוכלוסיות שצפינו שיעזו לגור בה. בנוה שמיר (רמה ה') אנו מתכננים מרכזי פנאי כמו קאנטרי קלאב, קומות גבוהות, מספר מוסדות דת מצומצם, ומאפיינים נוספים הנפוצים בשכונות כלליות ברחבי הארץ. לעומת זאת, רמה ד' תיבנה עם אפיונים דתיים וחרדיים: מוסדות חינוך ותלמודי תורה רבים, מרפסות סוכה ועוד. לכן אנו קוראים: תנו את דעתכם לבקשתנו והתאימו בבקשה את מקום מגורכם לתכנון שבוצע בשכונה על ידי נציגי העיר – רמה ד' מגזר חרדי, נוה שמיר מגזר כללי. איש לא יוכל להלין כלפינו אם לא ימצא בשכונה העתידית מאפיינים אחרים מהמאפיינים הנדרשים לו. חשוב לנו שכל אוכלוסייה תזכה לתנאים ההולמים אותה לפי המצופה מאורח חייה, לכן מכתבנו זה בא

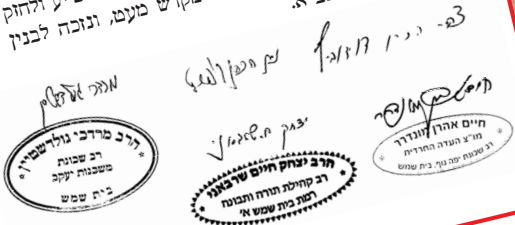
"תנו את דעתכם לבקשתנו והתאימו בבקשה את מקום מגורכם לתכנון שבוצע בשכונה על ידי נציגי העיר – רמה ד' מגזר חרדי, נוה שמיר מגזר כללי. איש לא יוכל להלין כלפינו אם לא ימצא בשכונה העתידית מאפיינים אחרים מהמאפיינים הנדרשים לו"

ברצון התושבים. כנס הסברה של העירייה

בס"ד

הגנו בזה לחזק את ידי הציבור החשוב והגדול של בני תורה החרדים לדבר ד' שרוצים להחזק את משפחתם בדרך התורה והיראה בשכונות רמת בית שמש ה' ובדאי שמגיע להם את כל הזכויות כולל בתי מדרשות ממושפחות היקרות לעזוב את מקומם, אשר זכו בהם כדון, כגולל שום יראים לדבר ד'. ונזכה בס"ד לשמוע קול תורה וקול תינוקות של בית רבן בשכונות רמת בית שמש ה', כשאיתם המהורה של הרוכשים היקרים. ואנו קוראים בזאת לכל כתבי העת שלא לפרסם ח"ו בקשה לעזוב את מקומם שרכשו כדון, אלא להיפך לסייע ולחזק ולעודד. לבנות את בתיהם מקדש מעט, ונזכה לבנין הבית הגדול בב"א.

להבהיר ולתת כיוון קריאה ברור לאפיון ואכלוס השכונה". המכתב עורר אי נחת רבה בקרב הזוכים החרדים ברמה ה', אבל הדי המכתב שקעו במהרה בשל מערכת הבחירות, שהסתיימה בהרחתו של אבוטבול ובניצחונה של בלוח.

כלוך שנבחרה בעיקר בזכות הציבור הכללי בעיר רצתה להציג עבורם הישג בדמות שינוי המציאות הקיימת – 'העלמת' הזוכים החרדים מרמה ה'. אלא שלא כל מה שמבטיחים במערכת בחירות, ניתן גם לקיים. לאחר מאמצים רבים, הציגה בלוח בחודש האחרון את תוכנית חילופי האוכלוסיות שזכתה לאישור משרד המשפטים. לפי התוכנית, משפחה חרדית שזכתה בדירה ברמה ה', תוכל להמיר את זכייתה בדירה ברמה ד', כאשר במקביל זוכה חילוני מרמה ד' (קיימת קבוצה לא קטנה) יוכל להמיר את הזכייה בדירה ברמה ה'.

מדובר בצעד מורכב, הן בשל הפרוצדורה של הגרלות מחיר למשתכן והן מבחינה אתית. בשל כך הדגיש משרד המשפטים, כי לא ניתן לכפות על איש להחליף דירה ומדובר בצעד וולונטרי לחלוטין. "בסיכום הדיון הוחלט כי לנוכח המורכבות בהיבט הרכב האוכלוסיות ונוכח המאפיינים המיוחדים של העיר בית שמש, כפי שבאו לידי ביטוי בשנים האחרונות, משרד הבינוי והשיכון רשאי לנהוג בגמישות ביישום נוהל מחיר למשתכן בפרויקט הנדון בעיר. זאת על דרך מתן אפשרות לזוכים שירצו בכך, לשנות את זכיותם בפרויקט בנווה שמיר, ולהמירה בזכייה בפרויקט סמוך, המיועד לאוכלוסייה בעלת צביון דתי, אשר טרם נפתחה להרשמה אליו".

על פניו פתרון נפלא, אבל בוועד המאגד את כלל הזוכים החרדים בשכונה, רוחים את ההצעה בתוקף: "הדירות שזכינו בהן בצדק וביושר ברמה ה' אמורות להיבנות בתוך שנתיים עד שלוש. מנגד, הדירות המוצעות לנו ברמה ד' הן בפרויקטים שעדיין לא יצאו להגרלה ושלפי התכנון הם יושלמו רק בעוד חמש שנים. פער של 3 שנים משמעותו למעלה ממאה אלף שקלים שמתבזבזים על שכירות, לצד עליה במחירי הדירות. מדובר בנזק כלכלי כבד".

מלבד הטענה הכלכלית מציגים ראשי ועד המאבק את האמת הבסיסית ממנה מתעלמים קברניטי העיר מהמגזר הכללי. "לעיר בית שמש